

Застосування хондропротекторів при лікуванні діабетичних остеоартропатій

Журавльова Л.В., Федоров В. О., Сікало Ю.К., Олійник М.О.

Кафедра внутрішньої медицини №3 та ендокринології ХНМУ

Перебіг цукрового діабету (ЦД) часто ускладнюють діабетичні остеоартропатії (ДО), які супроводжуються порушенням мінералізації кісток і фосфорно-кальцієвого балансу.

Метою роботи була оцінка ефективності застосування препаратів гіалуронової кислоти з урахуванням порушень мінерального обміну у хворих на ЦД з ознаками діабетичної остеоартропатії.

Матеріали і методи: У ревматологічному відділенні КНП ХОР «ОКЛ» проведено обстеження 42 хворих на ЦД 2 типу з клінічними проявами ДО і тривалістю захворювання від 12 до 22 років у стадії субкомпенсації (HbA1c – $7,6 \pm 0,8$ %). Під час лікування хворі були рандомно розподілені на 2 групи: у комплексній терапії в першій групі (22 пацієнти) був застосований артрон комплекс (натрію хондроїтин сульфат, глюкозамін гідрохлорид), у другій групі (20 хворих) була застосована гіалуронова кислота (в/суглобово 1 раз на тиждень №3).

Результати: Після закінчення курсу лікування в стаціонарі (13-15 днів) позитивна динаміка відзначалася в обох групах хворих, що проявилось в зменшенні больового синдрому в уражених суглобах (у 12 хворих 1-ої групи, та у 18-другої), збільшенням об'єму рухів (у 8 пацієнтів 1-ої групи та в 13 - другої), зменшенням припухлості (у 9-ти пацієнтів 1-ої та у 12- другої груп).

Після закінчення курсу лікування в стаціонарі в біохімічних показниках сироватки крові (ЛФ, СМ та СК) відзначено незначну позитивну динаміку в обох групах. Проте при проведенні контрольного обстеження через 3 місяці була наявна вірогідна нормалізація мінерального балансу в першій та другій групах, але незначно більш виражені зміни спостерігалися в групі хворих, які в комплексній терапії вживали препарати гіалуронової кислоти. При визначенні біоелементного балансу після закінчення лікування спостерігалось підвищення вмісту фосфору сироватки крові (до $0,94 \pm 0,04$ ммоль/л, в першій групі, до $0,98 \pm 0,07$ в другій) і зменшення гіперкальційурії (до $5,6 \pm 0,3$ ммоль/л в першій групі, до $5,2 \pm 0,2$ ммоль/л в другій групі хворих).

Висновки: Препарати гіалуронової кислоти позитивно впливають на перебіг діабетичної остеоартропатії. При цьому більш виражений ефект спостерігається при внутрішньо суглобовому локальному застосуванні хондропротекторів.